

Юстиція Буковини

№ 1 (1)

Газета Головного управління юстиції у Чернівецькій області

30 січня
2015 року

Про часткову мобілізацію 2015 року

Набрав чинності Закон України від 15 січня 2015 року № 113-VIII «Про затвердження Указу Президента України «Про часткову мобілізацію» (далі – Закон), яким Верховна Рада, відповідно до Конституції України, затвердила Указ Президента України від 14 січня 2015 року № 15 (далі – Указ).

Значеним Указом створюються умови для здійснення органами військового управління, державної влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями наданих їм повноважень, необхідних для проведення мобілізаційних заходів.

Так, відповідно до Указу, мобілізація у 2015 році проводитиметься у три черги протягом 210 діб із дня набрання чинності цим Указом. Указ набрав чинності після його затвердження Верховною Радою України – 20 січня 2015 року (день набрання чинності Законом). Відповідно, перша хвиля мобілізації розпочалася 20 січня і триватиме 90 днів. Друга хвиля буде оголошена орієнтовно в квітні і триватиме 60 днів. У червні почнеться третя хвиля, яка також триватиме 60 днів.

Мобілізація проводиться на території Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Луганської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей, міста Києва.

Призов військовозобов'язаних, резервістів та поставка транспортних засобів здійснюватимуться для забезпечення потреб Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, Державної прикордонної

служби, Державної спеціальної служби транспорту, інших військових формувань України в обсягах, визначених мобілізаційними планами з урахуванням резерву.

Згідно Указу, у період з 18 березня по 1 травня 2015 року також буде проведено звільнення в запас військовослужбовців, які були призвані на військову службу під час мобілізації, на особливий період відповідно до Указу Президента України від 17 березня 2014 року № 303.

Кабінет Міністрів України має забезпечити фінансування та вжити інших заходів, пов'язаних з оголошенням і проведенням часткової мобілізації та звільненням у запас військовослужбовців в межах повноважень.

Необхідність проведення часткової мобілізації в Україні зумовлена небезпекою її державній незалежності, виникненням реальної загрози територіальній цілісності, необхідністю підтримання бойової та мобілізаційної готовності Збройних Сил України, інших військових формувань на рівні, що гарантує адекватне реагування на загрози національній безпеці держави.

Відповідно до частини другої статті 39 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» за громадянами України, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше одного року, зберігаються місце роботи (посада), середній заро-

біток на підприємстві, в установі, організації, незалежно від підпорядкування та форм власності.

За громадянами України, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, не припиняється державна реєстрація підприємницької діяльності фізичних осіб-підприємців.

Також статтю 119 Кодексу законів про працю України передбачено, що за громадянами України, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, закріплені гарантії щодо збереження за ними місця роботи (посади) на термін, що не перевищує одного року.

В'ячеслав Хошуляк,
начальник Головного управління юстиції у Чернівецькій області

НОВИНИ

При Головному управлінні юстиції у Чернівецькій області діє громадська приймальня з надання безоплатної первинної правової допомоги. Працює вказана громадська приймальня щовівторка та щочетверга: з 10-00 до 16-00, перерва з 13-00 до 14-00.

Працівники Головного управління юстиції у Чернівецькій області залучені до роботи громадської приймальні з надання безоплатної первинної правової допомоги при Головному управлінні юстиції у Чернівецькій області, нададуть Вам консультації і роз'яснення з правових питань.

Крім того, при громадській приймальні з надання безоплатної первинної правової допомоги при Головному управлінні юстиції у Чернівецькій області діє **пряма «гаряча» телефонна лінія (тел.: 55-19-78)** працює щовівторка та щочетверга: з 10-00 до 16-00, перерва з 13-00 до 14-00.

Військовослужбовцям, які захищають незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і беруть безпосередню участь в антитерористичній операції, що триває на сході країни, вторинна правова допомога надаватиметься безоплатно.

Відповідно до змін, внесених до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» Законом України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року, починаючи з 1 липня 2015 року безоплатна вторинна правова допомога надаватиметься в повному обсязі всім категоріям осіб, які мають право на таку допомогу, пояснили «ЗІБ» у Координаційному центрі.

Таким чином, починаючи з липня цього року право на безоплатну вторинну правову допомогу стосовно питань, пов'язаних з їх соціальним захистом, матимуть ве-

терани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (учасники бойових дій, інваліди та учасники війни), а також особи, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною.

Згідно з пунктом 19 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» учасниками бойових дій визнаються військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані) та працівники Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці, працівники Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції, а також працівники підприємств, установ, організацій, які залучалися та брали безпосередню участь в антитерористичній операції в районах її проведення у порядку, встановленому законодавством.

ПРАВО ВОЛОДІННЯ ТА КОРИСТУВАННЯ ЧУЖИМ МАЙНОМ

Відповідно до статті 397 Цивільного кодексу України володільцем чужого майна є особа, яка фактично тримає його у себе. Право володіння чужим майном може належати одночасно двом або більше особам.

Фактичне володіння майном вважається правомірним, якщо інше не випливає із закону або не встановлено рішенням суду.

Право володіння виникає на підставі договору з власником або особою, якій майно було передане власником, а також на інших підставах, встановлених законом.

Право володіння припиняється у разі:

- 1) відмови володільця від володіння майном;
- 2) витребування майна від володільця власником майна або іншою особою;
- 3) знищення майна.

Право володіння припиняється також в інших випадках, встановлених законом.

Недобросовісний володільць зобов'язаний негайно повернути майно особі, яка має на нього право власності або інше право відповідно до договору або закону, або

яка є добросовісним володільцем цього майна. У разі невиконання недобросовісним володільцем цього обов'язку заінтересована особа має право пред'явити позов про витребування цього майна.

Право користування чужим майном (сервітут) може бути встановлене щодо земельної ділянки, інших природних ресурсів (земельний сервітут) або іншого нерухомого майна для задоволення потреб інших осіб, які не можуть бути задоволені іншим способом.

Сервітут може належати власникові (володільцеві) сусідньої

земельної ділянки, а також іншій, конкретно визначеній особі (особистий сервітут).

Сервітут може бути встановлений договором, законом, заповітом або рішенням суду.

Земельний сервітут може бути встановлений договором між особою, яка вимагає його встановлення, та власником (володільцем) земельної ділянки.

Земельний сервітут підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому для державної реєстрації прав на нерухоме майно.

У разі недосягнення домовле-

ності про встановлення сервітуту та про його умови спір вирішується судом за позовом особи, яка вимагає встановлення сервітуту.

Сервітут визначає обсяг прав щодо користування особою чужим майном.

Сервітут може бути встановлений на певний строк або без визначення строку.

Особа, яка користується сервітутом, зобов'язана вносити плату за користування майном, якщо інше не встановлено договором, законом, заповітом або рішенням суду.

(продовження на стор. 2)

(Закінчення. Поч. на стор. 1)

Сервітут не підлягає відчуженню.

Сервітут не позбавляє власника майна, щодо якого він встановлений, права володіння, користування та розпоряджання цим майном.

Сервітут зберігає чинність у разі переходу до інших осіб права власності на майно, щодо якого він встановлений.

Збитки, завдані власникові (володільцеві) земельної ділянки або іншого нерухомого майна, особою, яка користується сервітутом, підлягають відшкодуванню на загальних підставах.

Право користування чужою земельною ділянкою або іншим нерухомим майном полягає у можливості проходу, проїзду через чужу земельну ділянку, прокладання та експлуатації ліній електропередачі, зв'язку і трубопроводів, забезпечення водопостачання, меліорації тощо.

Особа має право вимагати від власника (володільця) сусідньої земельної ділянки, а в разі необхідності - від власника (володільця) іншої земельної ділянки надання земельного сервітуту.

Право користування чужим майном може бути встановлено щодо іншого нерухомого майна (будівлі, споруди тощо).

Члени сім'ї власника житла, які проживають разом з ним, мають право на користування цим житлом відповідно до закону.

Житлове приміщення, яке вони мають право займати, визначається

я його власником.

Член сім'ї власника житла втрачає право на користування цим житлом у разі відсутності члена сім'ї без поважних причин понад один рік, якщо інше не встановлено домовленістю між ним і власником житла або законом.

Сервітут припиняється у разі:

1) поєднання в одній особі особи, в інтересах якої встановлений сервітут, і власника майна, обтяженого сервітутом;

2) відмови від нього особи, в інтересах якої встановлений сервітут;

3) спливу строку, на який було встановлено сервітут;

4) припинення обставини, яка була підставою для встановлення сервітуту;

5) невикористання сервітуту протягом трьох років підряд;

6) смерті особи, на користь якої було встановлено особистий сервітут.

Сервітут може бути припинений за рішенням суду на вимогу власника майна за наявності обставин, які мають істотне значення.

Власник земельної ділянки має право вимагати припинення сервітуту, якщо він перешкоджає використанню цієї земельної ділянки за її цільовим призначенням.

Сервітут може бути припинений в інших випадках, встановлених законом.

Аксенія Адамчук,

заступник начальника

Головного управління юстиції у Чернівецькій області

З МЕТОЮ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ЗАКОНОМ УКРАЇНИ «ПРО АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ» ВНОСЯТЬСЯ ЗМІНИ ДО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Прийнятий 14 жовтня 2014 року Верховною Радою України Закон України „Про антикорупційне бюро України” набрав чинності 25 січня 2015 року.

Цим Законом у Кримінальний кодекс України будуть внесені зміни, спрямовані на запобігання корупційним правопорушенням в Україні, які, у першу чергу, стосуватимуться незастосування до винних осіб у вчиненні корупційних злочинів звільнення від кримінальності відповідальності, покарання, відбування покарання, призначення покарання більш м'якого ніж передбачене санкцією статті тощо.

Зокрема, до осіб, які вчинили корупційні злочини, не будуть застосовуватися: звільнення від кримінальності відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям, звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим, звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки, звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обставинки, звільнення від покарання, умовно – дострокове звільнення від відбування покарання після відбування половини строку покарання, заміна невідбутої частини покарання більш м'яким після відбуття не менше третини строку покарання.

Стаття 368-2 КК України в новій редакції вперше буде передбачати відповідальність за набуття особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у власність майна, вартість якого значно переви-

щує доходи особи, отримані із законних джерел, або передача нею такого майна близьким родичам.

Кваліфікуючим ознаками даного злочину будуть вчинення злочину службовою особою, яка займає відповідальне становище, та службовою особою, яка займає особливо відповідальне становище.

Санкцією статті передбачаються покарання в залежності від кваліфікації злочину у вигляді позбавлення волі від одного до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, зі спеціальною конфіскацією та з конфіскацією майна.

Відповідно до п. 2 примітки до ст. 368 КК України службовими особами, які займають відповідальне становище, у статтях 368, 368-2, 369 та 382 КК України будуть визнаватися особи, зазначені у п. 1 примітки до ст. 364 Кодексу, посади яких згідно із ст. 25 Закону України «Про державну службу» віднесені до третьої, четвертої, п'ятої та шостої категорій, судді, прокурори і слідчі, а також інші, крім зазначених у пункті 3 примітки до цієї статті, керівники і заступники керівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів та одиниць.

Світлана Афоніна,

начальник Чернівецького міського управління юстиції

Зміни у законодавстві про державну реєстрацію юридичних осіб, щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів» від 14.10.2014 № 1701 (далі – Закон) внесено зміни, зокрема до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців».

Зокрема, даний Закон передбачає, що до реєстраційної картки на проведення державної реєстрації юридичної особи засновником (засновниками) або уповноваженою ними особою включається:

- інформація про структуру власності засновників - юридичних осіб, яка дає можливість встановити фізичних осіб - власників істотної участі цих юридичних осіб та містить такі дані про зазначених фізичних осіб: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), країна громадянства, серія та номер паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності);

- інформація про кінцевого вигодоодержувача (вигодоодержувачів) юридичної особи, у тому числі кінцевого вигодоодержувача (вигодоодержувачів) її засновника,

якщо засновник - юридична особа, а саме: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), країна громадянства, серія та номер паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності).

Зазначена інформація не включається до реєстраційної картки для проведення державної реєстрації політичних партій, творчих спілок та їх територіальних осередків, адвокатських об'єднань, торгово-промислових палат, державних органів, органів місцевого самоврядування та їх асоціацій.

Обов'язок подавати інформацію про вигодоодержувачів виникає на стадії реєстрації юридичної особи, а також коли відбуваються зміни кінцевих вигодоодержувачів та/або власників істотної участі.

Усі юридичні особи в Україні зобов'язані встановлювати своїх кінцевих вигодоодержувачів, зберігати та регулярно оновлювати інформацію про своїх кінцевих вигодоодержувачів та повідомляти органам влади про зміну своїх кінцевих вигодоодержувачів та/або власників істотної участі.

При цьому фізичною особою (кінцевим вигодоодержувачем

юридичної особи) не може бути особа, яка є агентом, номінальним утримувачем (номінальним власником) або є тільки посередником щодо такого права.

Закон передбачає адміністративну відповідальність за ненадання інформації про вигодоодержувачів. Неподання юридичною особою державному реєстратору передбаченої Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців» інформації про вигодоодержувача (вигодоодержувачів) юридичної особи - тягне за собою накладення на керівника юридичної особи або особу, уповноважену діяти від імені юридичної особи (виконавчого органу), штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян». Отже, невиконання обов'язку надати таку інформацію тягне за собою накладення на керівника юридичної особи штрафу в розмірі від 5100 до 8500 гривень.

Юридичні особи мають подати державному реєстратору відомості про своїх кінцевих вигодоодержувачів упродовж шести місяців з дня набрання чинності Закону, тобто до 25 травня 2015 року.

Вікторія Роскрут

Завідувач сектору державної реєстрації юридичних, легалізації об'єднань громадян та державної реєстрації друкованих ЗМІ реєстраційної служби ГУЮ у Чернівецькій області

Порядок стягнення аліментів

Загальний порядок примусового виконання рішень про стягнення аліментів регламентований Законом України «Про виконавче провадження» (далі – Закон), Інструкцією з організації примусового виконання рішень, затвердженою наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 № 512/5 (далі – Інструкція № 512/5), іншими нормативно-правовими актами.

Згідно з частиною 3 статті 22 Закону, рішення, зокрема, про стягнення аліментів можуть бути пред'явлені для виконання протягом усього періоду, на який присуджені платежі.

Одночасно, статтею 194 Сімейного кодексу України регламентовано, що аліменти можуть бути стягнуті за виконавчим листом за минулий час, але не більш як за три роки, що передували пред'явленню виконавчого листа до виконання.

Відповідно до вимог п. 7.13 Інструкції державний виконавець у разі надходження виконавчого документа про стягнення аліментів у день відкриття виконавчого провадження повинен підрахувати розмір заборгованості зі сплати аліментів та разом з постановою про відкриття виконавчого провадження повідомити про нього стягувача і боржника. Розрахунок заборгованості повинен бути помісячним і містити суму зарплатної плати та інших доходів боржника, що залишилася після утримання податків, відсоток або частку зарплатки (доходу), визначений виконавчим документом, загальну суму заборгованості.

Розмір заборгованості із сплати аліментів визначається державним виконавцем за місцем виконання рішення у порядку, встановленому Сімейним кодексом (далі – Кодекс). У разі визначення суми заборгованості у частці від зарплатки (доходу) розмір аліментів не може бути менше ніж 30 % прожиткового мінімуму на дитину відповідного віку, за винятком випадків, коли розмір

аліментів встановлений у твердій грошовій сумі.

Статтею 195 Кодексу встановлено, що у разі стягнення аліментів у частці від зарплатки (доходу) боржника сума боргу визначається, виходячи з фактично отриманої боржником зарплатної плати (після утримання обов'язкових зборів та податків) за час, протягом якого не провадилося їх стягнення. Якщо платник аліментів не працював на час виникнення заборгованості, але працює на час визначення її розміру, заборгованість визначається із зарплатки (доходу), який він одержує.

У разі виїзду особи, зобов'язаної сплачувати аліменти, на постійне місце проживання до іноземних держав, з якими Україна не уклала договорів про надання правової допомоги, стягнення аліментів за рішенням суду проводиться на день виїзду за весь період до досягнення дитиною повноліття.

З осіб, які працюють за контрактом на території іноземних держав і одержують зарплатну плату (доходи) тільки за кордоном, аліменти

стягуються в порядку та розмірах, передбачених законом.

У разі стягнення аліментів у частці від зарплатки (доходу) боржника на підприємстві, в установі, організації, у фізичної особи, фізичної особи - підприємця відрахування здійснюються з фактичного зарплатки (доходу) на підставі постанови державного виконавця. У разі якщо стягнути аліменти в зазначеному розмірі неможливо, адміністрація підприємства, установи, організації, фізична особа, фізична особа - підприємець, які проводили відрахування, нараховують боржнику заборгованість із сплати аліментів.

Якщо боржник не працює або відсутня інформація про отримання боржником доходів, державний виконавець розраховує заборгованість у такому самому порядку, виходячи із середньомісячної зарплатної плати для відповідної місцевості. Після отримання достовірної інформації про джерела доходів боржника та їх розмір державний виконавець здійснює перерахунок заборгованості та повідомляє про нього стягувача і боржника.

Про звернення стягнення на зарплатну плату, пенсію, стипендію та інші доходи боржника державний виконавець вносить постанову, яка надсилається для виконання підприємству, установі, організації, фізичній особі, фізичній особі - підприємцю за місцем отримання боржником відповідних доходів. Копія зазначеної постанови за

(продовження на стор. 3)

СІМЕЙНІ СТОСУНКИ, ФАКТИЧНІ ШЛЮБНІ ВІДНОСИНИ В МАЙНОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ

Останнім часом дедалі більше пар живуть спільно, однією сім'єю без державної реєстрації шлюбу. Тому актуально буде акцентувати увагу на деяких юридичних особливостях, так званих фактичних шлюбних відносинах, а також про-

шлюбність – досить часто порушується.

Подібні негаразди, а також відсутність чіткої системи правового регулювання відносин фактичного шлюбу автоматично виключає єдиний підхід судових органів до вирі-

вало фактичного шлюбу. До того ж, через відсутність можливостей визначення моменту, з якого власне виникає фактичний шлюб, при використанні згаданого положення можуть постати проблемні питання. Також видається недостатньо обґрунтованим зміст ст. 74 СКУ щодо ситуації, коли, як уже зазначалося, одночасно існують обидва шлюби – і законний, і фактичний.

Крім того, навіть якщо особи пізніше зареєструють шлюб, що часто відбувається при народженні спільної дитини, майно, яке було набуто ними за час спільного проживання, але до реєстрації шлюбу, не є спільним майном подружжя (п. 1 ч. 1 ст. 57 СКУ).

Незареєстрований шлюб відрізняється від зареєстрованого також у питаннях спадкування. Так, фактичне подружжя може прожити на спільні кошти, придбаваючи майно (квартири, автомобілі, гаражі, земельні ділянки, меблі, побутову техніку), протягом досить тривалого часу у повному взаєморозумінні та згоді. Однак у разі смерті одного з них, на ім'я якого оформлене це майно, інший може сподіватися на достойний розмір спадщини тільки якщо на його користь був залишений заповіт. Досить поширеною є ситуація, коли особа, яка прожила у фактичному шлюбі не один десяток років, врешті-решт отримує мізерні права на спільно нажите майно або ж не отримує їх зовсім. Як правило, майже вся спадщина померлого переходить до його офіційних родичів. І ось тоді спір між останніми і фактичним чоловіком чи дружиною, які пережили свою другу половину, неминучий.

Статтею 1264 ЦКУ осіб, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менш ніж п'ять років до часу відкриття спадщини, віднесено до четвертої черги спадкування за законом. Однак, зрозуміло, що навіть за такої умови частка фактичного чоловіка або дружини буде значно меншою, ніж та, яку він або вона могли б отримати в зареєстрованому шлюбі. Тому, як висновок, варто зазначити, що фактичному подружжю варто придбавати майно одразу на двох або обов'язково врегулювати питання спадкування за допомогою заповіту.

Н. ІСАК

Головний спеціаліст відділу нотаріату Головного управління юстиції у Чернівецькій області

блемах, які можуть виникати у зв'язку з такими відносинами.

Зупинимось детальніше на деяких майнових правовідносинах, а також спорах, що випливають із спадкування, коли один з учасників фактичних шлюбних відносин протягом тривалого часу проживає з другою особою або з іншими особами послідовно чи навіть одночасно.

Проблеми, що їх спричиняли фактичні шлюби, існували завжди, але вони рідко ставали об'єктом самостійних правових досліджень. Навіть прийнятий 10 січня 2002 року Сімейний кодекс України не дав конкретних відповідей на спірні питання, породжені наявністю досліджуваних у цій статті відносин. Однак, у контексті кодексу з'явився новий вираз – „жінка й чоловік, які не перебувають у шлюбі між собою». До того ж, ст. 74 СКУ хоч і не повною мірою, але все ж таки намагається прирівняти фактичний шлюб до зареєстрованого.

Водночас питання про можливість одночасного перебування у фактичному шлюбі з однією особою та зареєстрованому не припиненому шлюбі з іншою залишилися не вирішеними. Передбачений ст. 25 СКУ фундаментальний принцип шлюбно-сімейних відносин – одно-

шення пов'язаних з ним спорів.

За загальними правилами, щодо майна осіб, які зареєстрували свій шлюб, встановлений законний режим, суть якого полягає в тому, що майно, яке було нажите чоловіком і дружиною за час шлюбу, є їхньою спільною сумісною власністю. До такого майна відносять усі види доходів, придбане за рахунок цих доходів рухоме й нерухоме чи будь-яке інше нажите подружжям за час шлюбу майно, причому незалежно від того, на чіє ім'я воно було придбане або ким із подружжя були внесені грошові кошти.

Що ж до фактичного шлюбу, то тут слід ще раз згадати ст. 74 СКУ, яка встановлює, що якщо жінка й чоловік проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою, майно, нажите ними за час спільного проживання, належить їм на праві спільної сумісної власності, якщо інше не встановлено письмовим договором між ними. Зазначену позицію законодавця важко зрозуміти, оскільки механічне застосування цього підходу для будь-яких фактичних шлюбних відносин може призвести до непередбачуваних правових наслідків.

Зокрема, труднощі можуть виникнути у випадку швидкого розпаду тимчасового й недовготри-

(Закінчення. Поч. на стор. 2)

лишається у виконавчому провадженні на контролі.

Загальний розмір усіх відрахувань під час кожної виплати заробітної плати не може перевищувати 70% заробітної плати, що має бути виплачена працівнику, у тому числі в разі відрахування за кількома виконавчими документами

У разі якщо боржник отримує заробіток (доходи) у різних місцях, відрахування аліментів із кожного виду виплат здійснюється за окремими постановами про стягнення аліментів згідно з розміром утримання, визначеним виконавчим документом.

Перелік видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів та доходів з яких утримання аліментів проводиться встановлені Постановою Кабінету Міністрів України від 26.02.1993 №

146 «Про перелік видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб».

У випадку якщо боржник не працює і сплачує аліменти самостійно, квитанції (або їх завірені копії) про перерахунок аліментів долучаються до матеріалів виконавчого провадження.

У разі якщо місце проживання особи, на користь якої стягнуто аліменти, невідоме, утримані з боржника суми зараховуються на відповідний рахунок органу ДВС. У цьому випадку державний виконавець повинен вживати заходів до встановлення місця проживання особи, на користь якої стягнуто аліменти. Доставка стягувачу грошових переказів утриманих аліментів через відділення зв'язку провадиться за рахунок платника аліментів.

Якщо за виконавчим документом, пред'явленим до виконання, утримання аліментів не провадилося у зв'язку з розшуком боржника, то стягнення аліментів має провадитись за весь період незалежно від устанавленого трирічного строку та досягнення повноліття особою, на утримання якої присуджені аліменти.

Спір щодо розміру заборгованості із сплати аліментів вирішується судом за заявою заінтересованої особи у порядку, встановленому законом.

Бута Неллі

Головний спеціаліст відділу організації та контролю за виконанням рішень управління державної виконавчої служби Головного управління юстиції у Чернівецькій області

Консультує громадська приймальня

ВІДШКОДУВАННЯ СУМИ ШТРАФУ, НАКЛАДЕНОГО НА УСТАНОВУ

Чи може адміністрація підприємства або установи пред'явити працівнику, з вини якого виникла підстава для накладення штрафу, вимогу відшкодувати суму такого штрафу?

Лесюк І., м. Чернівці

Дійсно, таку вимогу працівникові адміністрація може пред'явити. А в деяких випадках у неї навіть виникає обов'язок це зробити.

Йдеться про шкоду, заподіяну юридичній особі у зв'язку з тим, що працівник не належним чином виконав свої трудові (службові) обов'язки (не подав вчасно звітність, не перерахував податкові зобов'язання, не розрахувався з працівником, що звільнявся, в останній день його роботи, у зв'язку з чим підприємству довелося виплатити середній заробіток за весь час затримки розрахунку, тощо). А отже – можна ставити питання про притягнення такого працівника до матеріальної відповідальності. При цьому слід пам'ятати такі основні правила:

1) відшкодується лише шкода, заподіяна внаслідок порушення покладених на працівника трудових обов'язків (ч.1 ст.130 КЗпП);

2) стягнути з працівника можна тільки пряму дійсну шкоду (ч.2 ст.130 КЗпП), до якої належать, зокрема, суми фінансових санкцій;

3) матеріальна відповідальність настає тільки за умови, коли шкода заподіяна винними противоправними діями (бездіяльністю) працівника (ч.2 ст.130 КЗпП). Якщо, наприклад, причиною несплати податків стала відсутність грошових коштів у юрособи, вини працівника немає, тому притягати його до матеріальної відповідальності не можна;

4) за загальним правилом, працівник несе матеріальну відповідальність у розмірі, що не перевищує його середньомісячного заробітку (ч.2 ст.130, ч.1 ст.132 КЗпП). Якщо, наприклад, сума сплачених установою штрафів становить 4000 грн, а середній заробіток працівника, з вини якого вони сплачені, становить 3000 грн, то стягнути з нього можна тільки 3000 грн. І до того ж стягнути не відразу: з однієї зарплати можна утримати не більше 20%.

Відповідно до ст.137 КЗпП, розпорядження про відповідні відрахування із заробітної плати працівника має бути винесене не пізніше 2х тижнів із дня виявлення заподіяної шкоди, а його виконання має розпочатися не раніше 7 днів із дня повідомлення про це працівників. Якщо з моменту заподіяння шкоди минув більш тривалий термін або є інші спірні моменти, роботодавець звертається до суду із позовом до працівника про відшкодування заподіяної шкоди.

Тетяна Ніколаєвич

провідний спеціаліст відділу реєстрації нормативно-правових актів, систематизації законодавства, правової роботи та освіти
Головного управління юстиції у Чернівецькій області

На Буковині протягом 2014 року зареєстровано 11742 немовлят

Найпоширеніші імена, які присвоювались дітям при державній реєстрації народження:

хлопчиків – Максим, Степан, Євген, Андрій, Василь, Давид, Олександр, Артем, Владислав, Роман, Назар, Матвій, Костянтин, Нікіта,

дівчаток – Анастасія, Євгенія, Дар'я, Дарія, Варерія, Вікторія, Анна, Софія, Евеліна, Аліса, Єва, Злата, Олена, Соломія.

жіночі – Шанель, Ніколета, Мануела, Александра, Катя, Беатриса, Селіна, Дельфіна, Іустіна, Марія-Флоріантіна, Васіліса, Ванесса, Тіна, Лія-Елена, Крістіна, Сабріна, Ємінія, Жасміна, Беатриса, Андреа, Айлін, Маріам, Моніка, Святослава, Кароліна – Сільвія, Каріна, Емануела, Каміла, Альбіна, Анжеліка, Суламіта, Габрієла, Елізабетта, Марілена, Камелія,

Проте присвоювались дітям при народженні і рідковживані імена

чоловічі – Сантьяго, Сеїт, Дмитро-Емануїл, Еміл, Федеріко, Дмитрій, Крістіан, Веніамін, Георгіє, Янік, Іонел, Нікодім, Матвій-Андреа, Данієл, Даніель, Даніїл, Маркус, Даніїл, Давід, Еммануїл, Девід, Ніколай, Юстін, Матео-Кіріл, Егемен, Еммануель, Маріус, Тіхон, Джонатан, Міхаїл-Іван, Марк, Олесь, Сабір, Філіпп, Іоан, Іраклій, Альберт, Алі, Тіхон, Северин, Асим, Тіхамір, Леон, Мартін, Гліб, Анжей, Нікіта, Глеб, Кіріл, Кирилл, Демид, Нейтон-Марк, Миколай, Крістіан, Ігнатій, Святогор, Радіон, Мухаммад, Тіхон, Максимус, Ніколай, Савва, Тімур, Макарій, Єфим, Натан, Рувім.

Магдаліна, Аміна, Дамаріс, Еліана, Владислава-Єлена, Евеліна, Агнесса, Далія, Гюнеш, Ніколь, Васеліса, Берта, Ясемін, Амелія, Каталіна, Аріана, Росіна, Крістіна, Дар'я, Алія, Лінда, Аліса, Анфіса, Амалія, Кіра, Захра, Ельвіра, Аріна, Єлена, Іонела, Дана, Далія, Радміла, Мішель, Єсенія, Еліза, Аліка, Сіана, Каміла, Мілана, Ніка, Адель, Васілісса, Поліанна, Аннета, Асіє.

Орися Андрієць

Заступник начальника реєстраційної служби

Головного управління юстиції у Чернівецькій області

Про адвокатів та адвокатську діяльність

Правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні регулюються Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 року № 5076-VI (далі – Закон).

Законом визначає, що адвокатом може бути фізична особа, яка має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи в галузі права не менше двох років, склала кваліфікаційний іспит, пройшла стажування (крім випадків, встановлених цим Законом), склала присягу адвоката України та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

Адвокат України здійснює адвокатську діяльність на всій території України та за її межами, якщо інше не передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або законодавством іноземної держави, як індивідуально, так і в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання.

Ведення Єдиного реєстру адвокатів України здійснюється Радою адвокатів України. Інформація, внесена до Єдиного реєстру адвокатів України, є відкритою на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Видами адвокатської діяльності є:

надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правовий супровід діяльності юридичних і фізичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, держави;

складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру;

захист прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішується питання про їх застосування у кримінальному провадженні, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу іноземній державі (екстрадицію), а також особи, яка притягається до адміністратив-

ної відповідальності під час розгляду справи про адміністративне правопорушення;

надання правової допомоги свідку у кримінальному провадженні;

представництво інтересів потерпілого під час розгляду справи про адміністративне правопорушення, прав і обов'язків потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні;

представництво інтересів фізичних і юридичних осіб у судах під час здійснення цивільного, господарського, адміністративного та конституційного судочинства, а також в інших державних органах, перед фізичними та юридичними особами;

представництво інтересів фізичних і юридичних осіб, держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування в іноземних, міжнародних судових органах, якщо інше не встановлено законодавством іноземних держав, статутними документами міжнародних судових органів та інших міжнародних організацій або міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

надання правової допомоги під час виконання та відбування кримінальних покарань.

Адвокат може здійснювати інші види адвокатської діяльності, не заборонені законом.

Під час здійснення адвокатської діяльності адвокат має право вчиняти будь-які дії, не заборонені законом, правилами адвокатської етики та договором про надання правової допомоги, необхідні для належного виконання договору про надання правової допомоги, зокрема:

звертатися з адвокатськими запитаннями, у тому числі щодо отримання копій документів, до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, а також до фізичних осіб (за згодою таких фізичних осіб);

представляти і захищати права, свободи та інтереси фізичних осіб, права та інтереси юридичних осіб у суді, органах державної

влади та органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності, громадських об'єднаннях, перед громадянами, посадовими і службовими особами, до повноважень яких належить вирішення відповідних питань в Україні та за її межами;

ознайомлюватися на підприємствах, в установах і організаціях з необхідними для адвокатської діяльності документами та матеріалами, крім тих, що містять інформацію з обмеженим доступом;

складати заяви, скарги, клопотання, інші правові документи та подавати їх у встановленому законом порядку;

доповідати клопотання та скарги на прийомі в посадових і службових осіб та відповідно до закону одержувати від них письмові мотивовані відповіді на ці клопотання і скарги;

бути присутнім під час розгляду своїх клопотань і скарг на засіданнях колегіальних органів та давати пояснення щодо суті клопотань і скарг;

збирати відомості про факти, що можуть бути використані як докази, в установленому законом порядку запитувати, отримувати і вилучати речі, документи, їх копії, ознайомлюватися з ними та опитувати осіб за їх згодою;

застосовувати технічні засоби, у тому числі для копіювання матеріалів справи, в якій адвокат здійснює захист, представництво або надає інші види правової допомоги, фіксувати процесуальні дії, в яких він бере участь, а також хід судового засідання в порядку, передбаченому законом;

посвідчувати копії документів у справах, які він веде, крім випадків, якщо законом встановлено інший обов'язковий спосіб посвідчення копій документів;

одержувати письмові висновки фахівців, експертів з питань, що потребують спеціальних знань; користуватися іншими правами, передбаченими цим Законом та іншими законами.

Під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики; на вимогу клієнта надати

звіт про виконання договору про надання правової допомоги; невідкладно повідомляти клієнта про виникнення конфлікту інтересів; виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством та договором про надання правової допомоги.

Адвокату забороняється: використовувати свої права всупереч правам, свободам та законним інтересам клієнта;

без згоди клієнта розголошувати відомості, що становлять адвокатську таємницю, використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;

займати у справі позицію всупереч волі клієнта, крім випадків, якщо адвокат впевнений у самообмові клієнта;

відмовлятися від надання правової допомоги, крім випадків, встановлених законом.

Адвокат забезпечує додержання адвокатської таємниці та захист персональних даних про фізичну особу, якими він володіє, відповідно до законодавства з питань захисту персональних даних.

Закон забороняє втручання у приватне спілкування адвоката з клієнтом, втручання у правову позицію адвоката. Забороняється внесення подання слідчим, прокурором, а також винесення окремої ухвали (постанови) суду щодо правової позиції адвоката у справі. Адвокату гарантується рівність прав з іншими учасниками провадження, дотримання засад змагальності і свободи в наданні доказів та доведенні їх переконливості.

Документами, що посвідчують повноваження адвоката на надання правової допомоги, можуть бути:

договір про надання правової допомоги (домовленість, за якою одна сторона (адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язується здійснити захист, представництво або надати інші види правової допомоги другій стороні (клієнту) на умовах і в порядку, що визначені договором, а клієнт зобов'язується оплатити надання правової допомоги та фактичні витрати, необхідні для виконання договору);

довіреність; ордер;

доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги.

Адвокат зобов'язаний діяти в межах повноважень, наданих йому клієнтом, у тому числі з урахуванням обмежень щодо вчинення окремих процесуальних дій.

Договір про надання правової допомоги укладається в письмовій формі. В усній формі може вчинитися у випадках:

надання усних і письмових консультацій, роз'яснень із правових питань з подальшим записом про це в журналі та врученням клієнту документа, що підтверджує оплату гонорару (винагороди);

якщо клієнт невідкладно потребує надання правової допомоги, а укладення письмового договору за конкретних обставин є неможливим - з подальшим укладенням договору в письмовій формі протягом трьох днів, а якщо для цього існують об'єктивні перешкоди - у найближчий можливий строк.

Договір про надання правової допомоги може укладатися на користь клієнта іншою особою, яка діє в його інтересах.

Гонорар є формою винагороди адвоката за здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту. Порядок обчислення гонорару (фіксований розмір, погодинна оплата), підстави для зміни розміру гонорару, порядок його сплати, умови повернення тощо визначаються в договорі про надання правової допомоги.

При встановленні розміру гонорару враховуються складність справи, кваліфікація і досвід адвоката, фінансовий стан клієнта та інші істотні обставини. Гонорар має бути розумним та враховувати витрачений адвокатом час.

Порядок та умови залучення адвокатів до надання безоплатної правової допомоги встановлюються законом.

Ірина Німіжан,

Начальник відділу реєстрації нормативно-правових актів, систематизації законодавства, правової роботи та освіти Головного управління юстиції у Чернівецькій області

16.01.2015 року в приміщенні управління державної виконавчої служби Головного управління юстиції у Чернівецькій області проведено нараду при начальнику Головного управління юстиції у Чернівецькій області Хохуляку В.В. за участю заступника начальника управління Адамчук А.І., в.о. начальника управління державної виконавчої служби Головного управління юстиції у Чернівецькій області Роскрута О.С. та начальників органів державної виконавчої служби області.

Головним управлінням юстиції у Чернівецькій області спільно з Чернівецькою митницею ДФС України проведено нараду

28.01.2015 на виконання наказу Міністерства юстиції України та Державної митної служби України від 12.10.2009 № 1833/5/943 відбулася нарада за участю заступника начальника Головного управління юстиції у Чернівецькій області Адамчук А.І. та заступника Чернівецької митниці ДФС Павлова С.Є., відповідальних посадових осіб управління державної виконавчої служби та митниці.

Автори публікацій несуть відповідальність за точність наведених фактів, цитат, цифрових даних. Редакція може публікувати матеріали, не поділяючи думки автора. Рукописи не рецензуються. Посилання на газету «Новини від юстиції» обов'язкові.